

OPINIA RADY
z dnia 18 stycznia 2005 r.
w sprawie aktualizacji programu konwergencji Republiki Czeskiej 2004-2007

(2005/C 79/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, a w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

WYDAJE NINIEJSZĄ OPINIĘ:

Dnia 18 stycznia 2005 r. Rada przeanalizowała uaktualniony program konwergencji Republiki Czeskiej obejmujący lata od 2004 do 2007. Program jest w dużej mierze zgodny z odnoszącymi się do danych wymogami zmienionego „kodeksu postępowania dotyczącego treści i formy programów stabilności i konwergencji”. W szczególności, pomimo korekty danych dostarczonych po przedłożeniu aktualizacji, wskaźniki wydatków i dochodów nie są w pełni skonsolidowane zgodnie z normami statystycznymi ESA95. W związku z tym, wzywa się Republikę Czeską do osiągnięcia zgodności z wymaganiami dotyczącymi danych.

Program zawiera różne scenariusze przewidywań makroekonomicznych i budżetowych: scenariusz „bazowy”, scenariusz „optymistyczny” oraz scenariusz „pesymistyczny”. Scenariusz „bazowy” jest uważany za scenariusz odniesienia dla oceny prognoz budżetowych, ponieważ odzwierciedla realistyczne założenia dotyczące wzrostu. Scenariusz ten zakłada, że wzrost realnego PKB w 2004 r. wyniesie 3,8 %. Według prognozy, w 2005 r. realny wzrost PKB wyniesie 3,6 %, po czym nieco przyspieszy, osiągając w 2007 r. 3,8 %. Przewidywania programu dotyczące inflacji wydają się realistyczne.

W dniu 5 lipca 2004 r. Rada uznała, że w Republice Czeskiej istnieje nadmierny deficyt i zaleciła, aby został on skorygowany do 2008 r.

Program dąży do zmniejszenia deficytu z 5,2 % PKB w 2004 r. (w tym jednorazowych wydatków wynoszących około 1,2 % PKB) do poziomu poniżej wartości odniesienia 3 % PKB w 2008 r. zgodnie z zaleceniem Rady na podstawie art. 104 ust. 7. W porównaniu z programem konwergencji z maja 2004 r. nie ma zmiany w docelowych deficytach na lata 2005-2007, chociaż wzrost PKB został skorygowany w górę i wynik budżetowy na 2004 r. (z wyjątkiem jednorazowych wydatków) jest lepszy od spodziewanego. Program wyznacza cel dotyczący obniżenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych (*general government*) o 1,9 punktu procentowego w okresie od 2004 do 2007 r., zaś deficytu pierwotnego o 2,3 punktu procentowego w tym samym okresie. Przewiduje się, że korekta będzie stopniowa i będzie wynosić około 0,5 % PKB rocznie, z wyjątkiem 2006 r., kiedy to planowana poprawa deficytu ma wynieść prawie 1 % PKB. Planuje się, że w okresie objętym programem spadną zarówno dochody jak i wydatki (jako procent PKB), przy czym spodziewane jest, że inwestycje publiczne, jako jedyna pozycja wydatków, wzrosną z 4,2 % PKB w 2003 r. do 4,6 % PKB w 2007 r., znacznie powyżej średniej unijnej (2,4 % PKB w 2004 r.).

Ryzyka zagrażające przewidywaniom budżetowym zawartym w programie wydają się zasadniczo zrównoważone. Z jednej strony, stosunkowo ostrożny scenariusz makroekonomiczny sugeruje, że dochody mogłyby być wyższe od spodziewanych a wydatki niższe od planowanych w budżecie. Ponadto, dalsze ryzyka zagrażające celom budżetowym związane z gwarancjami państwowymi i założonym długiem wydają się ograniczone. Z drugiej strony, należy uchwalić znaczące obniżenie wydatków, szczególnie w zakresie spożycia w sektorze rządowym, w celu osiągnięcia pułapów wydatków w roku 2006 i 2007. Wprowadzenie pułapów wydatków zależy od ryzyka, jakie niosą ze sobą kolejne, planowane na czerwiec 2006 r., wybory parlamentarne. Biorąc pod uwagę niniejszą ocenę ryzyka, stanowisko budżetowe przedstawione w tym programie wydaje się wystarczające, by obniżyć deficyt poniżej 3 % PKB do roku 2008, zgodnie z przewidywaniami programu.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, str. 1.

Szacuje się, że wskaźnik zadłużenia wyniósł w 2004 r. 38,6 % PKB, to jest znacznie poniżej ustalonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB. Program przewiduje wzrost wskaźnika zadłużenia o 1,4 punktu procentowego w czasie trwania programu.

Wydaje się, że Republika Czeska stoi w obliczu poważnego ryzyka jakim jest niemożność utrzymania długoterminowej stabilności finansów publicznych, spowodowanego przewidywanymi w budżecie znacznymi wydatkami na pokrycie kosztów jakie niesie ze sobą starzejące się społeczeństwo. W szczególności, nakreślona w programie strategia konsolidacji fiskalnej musi zostać uzupełniona o dodatkowe reformy w celu zmniejszenia ryzyka zagrażającego stabilności związanego z przewidywanym wzrostem wydatków na emerytury oraz opiekę zdrowotną.

Polityki gospodarcze nakreślone w aktualizacji programu są częściowo zgodne z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej dla Republiki Czeskiej w dziedzinie finansów publicznych. Z jednej strony, program jest zgodny z zaleconą przez Radę obniżką deficytu sektora *general government*, która opiera się na prawnie wiążących średniookresowych pułapach wydatków. Z drugiej strony, wprowadzenie w życie zaleconej obniżki wynagrodzeń w administracji centralnej przewidzianej w majowym programie konwergencji okazuje się trudne, a środki służące kontroli deficytów i długu samorządów regionalnych i gminnych mogą być niewystarczające. Ponadto, program nie przedstawia konkretnych kroków mających na celu ochronę długoterminowej równowagi finansów publicznych, w szczególności poprzez wprowadzanie reform systemu emerytalnego i zdrowotnego.

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę oraz w świetle zaleceń sporządzonych przez Radę zgodnie z art. 104 ust. 7, zaleca się, by Republika Czeska przeznaczyła wyższe niż zaplanowane w budżecie przychody na obniżkę deficytu oraz ściśle przestrzegała średniookresowych pułapów wydatków na administrację publiczną, które stają się prawnie wiążące od roku 2006. Ponadto, zaleca się by Republika Czeska przyspieszyła reformę systemu emerytalnego oraz rozpoczęła reformę systemu opieki zdrowotnej w celu poprawy długoterminowej równowagi finansów publicznych.

Porównanie głównych przewidywań makroekonomicznych i budżetowych

		2004	2005	2006	2007
Realny PKB (zmiana w %)	PK grudzień 2004	3,8	3,6	3,7	3,8
	COM jesień 2004	3,8	3,8	4,0	n.d.
	PK maj 2004	2,8	3,1	3,3	3,5
Inflacja HICP (%)	PK grudzień 2004	2,7	3,2	2,6	2,2
	COM jesień 2004	2,8	3,1	2,9	n.d.
	PK maj 2004	2,8	2,6	2,2	2,2
Saldo sektora <i>general government</i> (% PKB)	PK grudzień 2004	- 5,2	- 4,7	- 3,8	- 3,3
	COM jesień 2004	- 4,8 ⁽¹⁾	- 4,7	- 4,3	n.d.
	PK maj 2004	- 5,3	- 4,7	- 3,8	- 3,3
Saldo pierwotne (% PKB)	PK grudzień 2004	- 4,0	- 3,3	- 2,3	- 1,7
	COM jesień 2004	- 3,6 ⁽¹⁾	- 3,3	- 2,9	n.d.
	PK maj 2004	- 4,1	- 3,4	- 2,4	- 1,7
Dług sektora <i>general government</i> brutto (% PKB)	PK grudzień 2004	38,6	38,3	39,2	40,0
	COM jesień 2004	37,8 ⁽¹⁾	39,4	40,6	n.d.
	PK maj 2004	38,4	39,7	41,0	41,7

⁽¹⁾ Prognoza służb Komisji na 2004 r. nie uwzględniła zaksięgowanej gwarancji państwowej w wysokości 0,8% PKB.

Źródła:

Program konwergencji (PK); Prognozy gospodarcze służb Komisji 2004 r. (COM).